

**בָּאוּוּגָלַעֲכֹעַ כְּרֻעֶסֶתָּאַמָּטִיעַ
צְנוּוֵי פְּגַעַשְׁתַּעַלְט פָּוּן שָׂ. בְּאַסְטָהַמְּסָקָן.**

א. גָּלְדַּשְׁטִין

**בִּירֻעְבִּידְזְּשָׁאוּנָר
אוּפּוֹ אַמְּדוֹר**

וּוַילְנָע

פָּאַרְלָאָגָן נִיְעָן יִדִּישָׁע פָּאַלְקַטְשָׁוּן.

**בָּאוּוּגְלַעַכְעַ כְּרֻעְסְטָאָמָאָטִיעַ
צְוֹנוּיְפְּגַעַשְׁתְּעַלְתְּ פֿוּןְ שְׂ. בָּאָסְטָאָמָסְקִי.**

ה. גָּאַלְדְּשָׁטִין

**בִּירָעֶבֶד זְשָׁאָנָעֶד
אוַיְבֵן אַמְוֹר**

וּוַילְבָעַ

פָּאָרְלָאָגְגַג נְבָעַ יִידְיָשָׁעַ פָּאָלְלָאָסְשָׁוָהָלַגְגַג.

Printed in Poland.

Wypisy żydowskie w zeszytach,

złożone przez S. Bastomskiego

M. GOLDSZTEJN

„Birebidżanerojfn Amur”

זיבעדייק טוינט פוד היי – דאס איז געווען דער פלאן. אָרוּם דעם דאָזִין ציפער
האט זיך איזט אלציגג געדרייט. דער פלאן האָט בעמאות אוֹרטסגעפֿילַט וערן. איז
מען גענאנגען איזן וואָסער און מען האָט אַרלְטְּגַעַשְׁלַעַט דאס נאָסֶעָה היי צום סְרִיקָעַ.
גען. מיטן אוֹיסְפִּילָן דעם פלאן האָט מען זיך געדאָרִיפְּס צוֹאַלְן, באָזונְדָּרָס אַיצְט,
ווען זיך יידּוּת וועגן אַנקוּם פֿון דער פֿאָרְפּֿלְצִוְּג זְבָּעָן שְׂרֵן נִיט גְּעוּן בְּלִיּוּן קָלְגָּנָעַן,
וזאָס פֿאָרְבּֿזְאָרְנְדִּיקָעַ פֿישְׁעַר האָבן פֿאָרְשְׁפְּרִילַט. אַין די אַרְומִיקָעַ קָלְרָעַיְשָׁע יְשֻׁובָּים
אייז שְׂוִין גְּזַנְגָּעַן אַגְּבִּיכְעַד פֿאָרְהִיטְוֹנְגָּס-אָרְבָּעַט. אַסְקָ פֿון זַיִּה האָבן די גָּלְעָנָעָרָס
פֿון די הוֹיכָן הַפּוֹלוּעָן אַיבָּעָן וואָסער אַרְבִּיגְעַטְרָאָן אוֹיף די בִּידְעָמָעָר.

—עס קען אַלְיאָדָע מִינּוֹת אֲזֹא פְּלִידֵץ טָאָן, אֲזֹדוֹ זָאָלֶסֶט נִיסְט בְּגַוּפָן דַּי הַחֲנוֹן
זוֹ כְּאָפָּנָן!... שְׁפִילֶס וַיַּךְ נִיסְטָן אַסּוֹר, קִינְדָּעֶרְלָעָן! אֲבָב, אֲזַי דָאָס אַוְזְסָעָרְלָי אַפָּה, אֲזַי
וְאָסְעָרְלָי! — האָז גַּעוֹאָגִינְט דַעַר אַלְטָעָר קָאָרְעָעָר — אַזְקִין בֵּין דָא אַחֲפָן אַמְוֹר גַּעֲבוֹרִין
גַּעֲחוֹאָרִין, אֲזַקְאָנוֹ אַט דָאָס קְלִיָּן בִּיסְלָו וְאָסְעָרָ... אֲזַן דַי פָּלְדוֹן דַעֲרָקָנוֹ אַיְדָה,
עַד וּוָעַט בָּאָלָד אַנְהָהִיבָּן שְׁפִילְיָן!... אֲזַן דַי קִנְטִישָׁן, זַע אֲדָר, הַאֲלָט עַד זַעַן בְּעַם
פָּאָרְשָׁתְעָקָט... נַעַמְתָּ, קִינְדָּעֶרְלָעָן, פָּאָקָט בְּגַדְתָּנוֹס דַי פָּעַלְעָן אַפָּן, שִׁיקָּט אַחֲיָים,
סַעַן דָאָס וְאָסְעָרָל אַשְׁפֵּיל טָאָן. אֲבָב, אֲזַי דָאָס אַוְאָסְעָרְלָי! אֲבָב, אֲזַי
וְעַרְט אַוְמַעְטִיק בְּנֵם בְּרָעָג, דָאָז שְׂצִילָעָ קָאָרְעִישָׁן נִיגְנוֹדָל יִאָגָט אַפְּחָד אֲזַן.
בְּאָרָא אַנְטָקָעָן פְּחָד שְׁטִיתָס אַ צִּיפָּעָר, אַ פְּלָאָן. אֲוֹן עַס דַאֲכָט זַיְד, אֲזַי דַי צִּיפָּעָר
בְּאַפְּאָלָט דַעַם פְּחָד, גַּמְתָּ מִיטָּ אַמְוֹק אַזְיָן אַגְּרָאנְגָּל אַן שְׁלָעָט מִיטָּ זַיְד
אַלְיעָ אַרְבָּעָטָעָר.

די קאָסעס שטיען פון לאָגנ זוי סַלְדָּאָטָן אוֹיף דער ווֹאָך, מיט די שאָרָטָן אַהֲסָעַשְׁתָּעַלְטָן זום אִמּוֹר. אַיצְטָ שטיען שווֹן די שַׂנְבָּדָמָשִׁיגָעָס אוֹיך. זוי האָפָּן אֶזְזָר שַׁיְּנָע, זונִיקָע טָעַג, וואָס האָפָּן זַיְּקָע גַּעַשְׁטָעַלְטָן נַאֲך די רַעֲבָנָס, אַנְגָּעוֹאַלְגָּעָרטָן גַּעַבְגָּוָה. הֵי, האָסְעָן אַלְעָה העַנְטָן אַיבְּרָגְּעָוָהָרָפָן צו די סְטָהָגָן.

ונאך אכט גוטע, זוניקע ארבעטעסטער, און מיר זידנען געראטטעוועט – זאנט טראַד.
לעך דיווקין, שטיענדייך אין דער הוינ אדפֿן סטונג און אָרוֹמְגַעְנְדִיק מיט זיין בליך
אָלֶעֶן סטוגֵן, וואָס זאָקְסָן אָן מיט אַיבָּעָרָשָׂנְדִּיקָר וְגִיכְּקָט. אָן ער קומָט דָּאַךְ מיט
פְּחַד אָוּפָן בְּרִיטָן, אַהֲבָגְזָוָן אַלְפָנָם, אַנוּאָסְנְדִּיזָן בְּהָרְבָּן אַפְּגָב.

בעדך, וואס שטיט אירק אידען סטיגן און איז אַגְּגָעָפָּאָט אַין דער אַרְבָּעַט
אונטער רִיוֹקִינֶס אַגְּפִּירָוָגֶן. קוּס אַפְּט צוֹם אַמְּרוּ אָוּן זָעַט גָּאַנְיִיט אוּסְעַד דָּעַט
פְּסַד, וואס וואָקְסַט אַין זְבָּעָן אַהֲגָן צְוֹאָמָעָן מִיטָּן ווַאֲסָעָר אַהֲגָן טַבָּךְ. אַרְתָּשָׁעָרְגָּדִיךְ
רִיוֹקִינֶס טְרוּקְעָנָעָם חַשְׁבָּוּן ווּעָגָן טָעַן. בָּאַפְּגָלָט אִים אַ הַלְּוִישָׁר פָּעַס. די בָּאָקָן צָוָעַן
פָּעַן פָּאַרְדִּיקְטָעַר צִינְקִרְיָצְעַנְיִיס.

—דו וועסט ענטפערן

—געוויס וועל איד ענטפערן. ווער דען, דו?

—פָאַר דֵי מַעֲנְטָשָׁן, פָאַר דֵי קְרַבְנוֹת וּוּסְטוּ עַנְטֶפְעָרָן!

—אָסְעַרְעַ קְרִבּוֹת, אָ-אָסְ! —

עד פאלט איריך ארטמן אין בעס. ריוויקין. נאדר ער באהערשט זיך גאלד. פון אונטן דערלאנגט מען ארויף די גאנפלען היי צום פארענדיקן דעם סטראָג. מער ווי זיך בידיע איז אויסן סטונג קידנער ניטא. אונטן הערטט מען ניט זיע-ע רייד.

בערך איט יעדן ווילע אויס די לאנצע הענט, כאפט הי פון דעם גאנל אראפ
און געסס זיך ווירדרו:
— קרבנות הערסטו נאָר! דאס באלעבענעל האט זיך דערשראָן — היינַ גיב ניט
קען גאנס חײַ! — שריטת ער אַראָפ פון סטראָן.

* * *

און אַט האט זיך דער אַמר אַין אַינְגעט אַ פֿאָרטָן טֶאָקָע אַ היַב געטָן. דער
טעסּוֹר האט דָּזָן אוּסְגָּעָעָן, ווי מע זָאָל אַין אַים בִּינְגָאָכָט האָבָן אַרְיִינְגָּעָאָסָן אַ יַּמְּ
וועסּעָר. ער אַיז בּוֹרִיס אוּסְגָּעָוּזָקָסָן אָונֵן בְּזֶדֶעֶת זיך מִיט אַ שְׁטוּרְמָדִיקָן שְׂוִים.
אַ פְּחַד האט שְׂוִין אִיצְט אַלְעָמָעָן אַרְמוֹגָעָאָפָט. גַּעֲשְׁרִיעָן האָבָן זיך דערהערט. באָך
דיּוֹקִינְסּ קְשָׁבוֹן אַיז נָאָך גַּעֲבְּלִיבָן אַרְבָּעָט אַוְיִזְעָק טָאג. אָונֵן טָאג זִינְגָּעָן דָּוָאָק בעַ
שְׁטָאָגָעָן שִׁינְעָן, זָוִינְקָע. דער הַימָּל אַיז גַּעַוּעַן לוֹיטָעָר, נָאָר וּזְ-נִיט-וּוּ זָאָך אַיבָּעָר דִּי
בעַרג האָבָן אַרְמוֹגָעָשָׂעָט וּבְסֻעַּן וּאַלְגָּדְלָעָן, ווּאָסָּה אָבָּאָפָּן פָּוּן צִיטָס צָוִינְגָּעָן.
זָוּמָעָן אַ דָּרְאָגְעָדִיקָן אַרְאָנוֹשִׁיקָן קָאָלִיר. גַּעֲרָבָעָט האָט מַעַן אִיצְט נָאָך מַעַן אַגְּנָעָן.
שְׁטָרָעָגָט. מִינְוֹטָן בְּלוּיוֹן האָט מַעַן אַפְּגָעָרוֹת בְּיַיְמִים פָּאָרְצִיעָן מַאֲכָאָרָעָ. מַעַן האָט גַּעַשְׁוִיגָּן
אונֵן מַעַן גַּעֲלִיעָרָט מַיִת אַנוֹזָקְנְדִיקָעָר שְׁרָעָק אַיז דִּי אוּסְגָּעָשְׂטָאָרָצָעָ אַוְיִגְעָן.
טָעַ האָט גַּעֲרָבָעָט פָּוּן גָּאָר פְּרִי בִּזְיַיְתָר נָאָכָט. אַיז פָּאָרְלָאָגָן אַיז בַּיְיַיְתָר
גַּעַוּעַן — עַנְדִּיקָן ווּאָס פְּרִיאָר דָעַם פָּאָרְגָּעָבָעָנָעָם פְּלָאָן. אַרוֹיְסְפִּין דָעַם קָאָלָעָטִיוֹ פָּוּן
גַּעַפָּאָר אַונְ אַוּסְפָּאָרָן, אַיְדָעָר סְיוּוּעַ אַנְקָוּמָעָן דִּי פָּאָרְלָאָגְיָזָגָן. אָז דִּי פָּאָרְלָאָגְיָזָגָן
וּוּעַט אַנְקָוּמָעָן, אַיז דָעַם האָט שְׂוִין אִיצְט קִיְּנָעָר נִיט גַּעַזְוִילְפָּלָטָט. דער חַפְּדָר פָּאָר
דָעַר נָאָגְנָטָעָר, אַיז אַמְּגָעָקָעָרָט פָּוּן אַרְלָאָזָקָעָ, אָונֵן חַבָּה האָבָן אַפְּגָעָגָעָן אַגְּרוּם, אָז
ברִוִּיט האָט זיך אַומְּגָעָקָעָרָט פָּוּן אַרְלָאָזָקָעָ, אָונֵן חַבָּה האָבָן אַפְּגָעָגָעָן אַגְּרוּם, אָז
לְאָפָּאָטִין, דער אַלְטָעָר פִּישְׁרָעָ, שְׁלָאָפָּט שְׂוִין אַוִּיך אַוִּיפָּן בּוּידָעָם אָז דִּי פִּישְׁרָעָ
זָוּנָעָן זִיכְרָעָר אַוְרָזִיך. זִיך זָאָגָן, אָז דִּי פָּאָרְלָאָגְיָזָגָן קָוָמָט גִּיך אָז וּוּעַט דָאָס מַאְלָזָן
זִיכְרָעָר אַשְׁטָאָרָעָ. אָונֵן דָאָס האָט דָעַם אַלְטָן בְּרִיטָעָר אַין אַ פָּאָנִיק אַרְמָנָגָעָשְׂלִידָעָרט.
— מַע דָאָרָף אַפְּשִׁיקָן דִּי מַעֲנָטָשָׁן! אַוְקָוּמָעָן וּוּעַט מַעַן דָאָ! קָאָטָאָרְזָשָׁנִיקָעָט
זָוּנָעָן מִרְּ!

בערך אַיז פָּוּן אַלְטָן נִיט אַפְּגָעָשְׂטָאָנָעָן. ער האָט אַוְיך גַּעַלְיַאָרָעָט:
— גַּעַנְגָּג גַּעַלְעָגָן אַוִּיפָּן אַמְּרוֹן! מַע דָאָרָף שְׂוִין אַפְּשִׁיקָן דִּי מַעֲנָטָשָׁן!
— ער ווּיְ קְרָבָנָות בְּרַעְנָגָעָן! — האָט עַר מִיט דָעַר האָגָנָט אַנְגָּעוּווֹן אַוְיִחְרָיְקִינְגָּן.
סְאיָוָן גַּעַוּעָן פָּאָרְגָּאָכָט נָאָך אַ שְׁוּרָעָן אַרְבָּעָטָסָטָאָגָן. מַע אַיִוְן גַּעַזְעָסָן בַּיְיַיְתָר
עַסְאָן אַזְוִיְּדָגָעָט. דִּי אַוִּיגְעָן האָבָן גַּעַבְּלָאָגְדוּשָׁעָט אַיְבָּעָרָן אִמְּרוֹר. דער טַיְיך האָט בְּחוֹזָה
בְּעַטְרָאָגָן זָבָעָן צְעוֹדָלְדוּעָטָעָ, שְׁטוּרְעָמְדִיקָעָ וּוּאָסְעָרָן. דער טַיְיך האָט גַּעַשְׁפִּיט
מִיט רִיוְיִקְעָט שְׁפִּיקָעָר וּוּיִסְעָט שְׂוִים. אַט דִּי וּוּבִיטָעָ שְׁתִּיקָעָר שְׂוִים דָעַצְלָיָן נִיט פָּוּן
קִין טְרִיקָעָנִיש — דָאָס בְּאוּבִיטָוֹן, אָז אַרוֹיְף-וּוּאָסְעָרָן רִיבִּיטָט דָעַר אַמְּרוֹר דִּי בְּרַעְגָּסָס.
די וּוּיִסְעָט שְׂוִים האָט אַוִּיגְעָרָיסָן בַּיְיַיְתָר שְׂוִין דִּי מִילְּעָר. סְהָאָט זיך אַוִּיפָּעָן
חוֹיְבָן אַ שְׁרָעְקָלְעָכָרָר תּוֹמָלָה. אַלְעָזָה האָבָן גַּעַשְׁרִיעָן. יַעֲדָר אַינְגָּר האָט גַּעַוּאָלָט אַלְעָזָה
אַיְבָּרְעִיקָּעָ אַרְיְבָּרְשָׁרִיבָּיָעָן.

און דָעַמְּאָלָט האָט זיך רִיוְיִקְעָן אַוִּיפָּגָעָשְׂטָעָלָט אָונֵן שְׁטִילָאָגָן זָאָג גַּעַטָּאָן:
— ווּאָס אַיז דָעַר טּוֹמָלָה? אָכָט אָונֵן דָרְיִיסִיק סְטוּיִגְעָן שְׁטִיעָן שְׂוִין אַוִּיפָּגָעָשְׂטָעָלָטָעָן;
נָאָך צָעָן, אָונֵן מִיר זָוּנָעָן פָּאָרְטִיק מִיטָּן פְּלָאָן... פָּאָרְזִיכָּרָט מִיט הַיְיִד אַוְיִחְדָּה אַגְּנָעָן יָאָר.
בערך האָט דָרְפִּילָט, אָז מַע טָאָר אַים אִיצְטָן נִיט לְאָזָן רִידָן. מַע הַעֲרָט אַיסָּם,

ריווקינגן, און ער קאן נאך טאקס איבנריידן. האט ער זיך הויך צעשריגן, בפרקיין;
— פְּרַבְּגָנוֹת ווֵיל ער ברענגןען! מענטשן פְּאַטְּפָרְן; נאך צען סְטוֹגֶן ווֵיל ער אוֹפִּין-
שְׂטָלְן, אוֹ מְקָאן דָּא אַיִּן נאכָס אוֹיךְ נִיס וַיַּן מַעַר. מַעַד אַרְף שְׁוִין אֲפְשִׁיקָן דִּי
מענטשן!

אוֹיךְ ריווקינגן איז איצט בעווען אַבְּגָעָזִיגָן אַשְׂטָאַלְעָנֶעֶן דְּוִיקִינֶט.
— מַעַט קִינְגָּם נִיט אֲפְשִׁיקָן. קִינְגָּם מענטשן ווּטַע מַעַן נִיט פְּאַטְּפָרְן. צַו קִינְגָּם
פְּרַבְּגָנוֹת ווּטַע מַעַן נִיט דָּרְלָאָנוֹן שִׁיפְּלָעָן שְׂצִיעָן הוֹרְטָה. צַו יַעֲדָר מִינְגָּס קָעָן מַעַן זִיךְ
אַרְבִּינְגָּזָן אַיִּן זִיךְ, אַונְמַע אַיִּן בְּעַרְאַטְּפָוּעַת. בִּיטָּא וְאָס צַו בְּוֹנְטָעָחָעָן!
ער האט בערעדט רויַּק, קָלָאָר אַונְמַע אַיִּן אַבְּעַרְצִינְגָּדִיק.
נַאֲרָד עַד אַלְטָעָט בְּרוּטָעָר, וְאָס דִּי גַּאנְגָּז וּוּלְטַ-שְׁרָעָק האט ער פָּאָר אַיִּן
מַאַל אַוְיסְגָּעָזְרָוְנְקָעָן. האט זִיךְ שִׁיר נִיט צְעוּוּינֶט:

— אַונְמַע סְיוּעָט וַיַּן בְּינְגָטָם, אַונְמַע מִיוּעָט פְּוֹנְקָט אַיִּן דַּעַר שְׁעָה שְׁלָאָפָּן...
בַּיִּד דִּי דִּימְשָׁן אַיִּן בְּיִידְלָה האט זִיךְ אוֹיךְ גַּעַטְמָלָט. זִיךְ האָבָּן עַפְּסָם פְּאַהֲנָדָלָט.
קָאנְטִיק גַּעַוּעַן, אַז זִיךְ בְּאַהֲנָדָלָעָן עַפְּסָם אַגְּוּזְלָאַפְּטָלְעָכָעָן פְּרָאָגָע, וּוְיִל זִיךְ האָבָּן
אַרְבִּינְגָּזְרָאָגָן פְּאַרְשָׁלָאָגָן, גַּעַוְיָבָן דִּי העַנְמָן אַונְמַע אַפְּגָשְׁשִׁיטָט. דַּעַרְגָּאָר האָבָּן זִיךְ אוֹיפָּמָן
גַּעַוְיָבָן צְוִיְּדִינְשָׁן, קָאנְטִיק, אַדְלָעְגָּאָצִיעָן. זִיךְ האָבָּן זִיךְ פְּאַרְגָּעָשְׁטָעָלָט סָאָר רִיחָן...
זַאֲפָאָרָס צַו פְּאַרְלָאָן דַּעַם אַמְּרוֹר אַונְמַע אַפְּפָאָרָן אַיִּן קָאַלְעַקְטִיוֹו...
— גַּוט, האט ריווקין מִיט אַשְׁמִיכָל גַּעַנְטַפְּעָרֶט — מִיר וּוּלְעָן מַאֲכָן אַז יַצְוָנֶב
אַונְמַע פְּאָרָן פָּרִי גַּעַבָּן אַן גַּעַנְטָעָר.

וּוְן אַלְעָט וַיַּנְעַן אַרְבִּינְגָּזְרָאָגָן אַיִּן דִּי קָאַמְּרָנִיקָעָס אַרְבָּן, האָבָּן זִיךְ דִּי אַגְּנָ...
פְּרַעְדָּר אַוְיסְגָּעָזְצָט אַיִּן נִעְמָן פָּוֹן דִּי שִׁיפְּלָעָן, וְאָס זַיְנָעַן גַּעַשְׁטָאָגָעָן צְוָגְבָּוּנְדָעָנָה
צָום בְּרָעָן, אַונְמַע אַפְּגָנְחָאָלָטָן אַן גַּרְנְסְטָעָן יַצְוָנָן.
דָּאָס שִׁיפְּלָעָן האָבָּן זִיךְ גַּעַהְיוּדָעָט אוֹיפָּנָן וּוּאָסָעָר, אַונְמַע דִּי מענטשן זַיְנָעַן גַּעַזְעָס
פְּאַרְטְּרָאָס. עַפְּסָם הָאָבָּן אַלְעָט גַּעַשְׁחוּבָן. סְחָאָט אַוְיסְגָּעָזָן, וּוְיַעֲדָר אַיְנָעָר זַאְל
וּוְאָרָטָן, דַּעַר צְוִיתָעָר זַאְל אַנְהָיָבָן. רִיוּוקִין צְעִירִיםָט דִּי שְׁטִילִיקִיטָן:
— נָו, הַיִּסְטָע עַס, אַיִּוּ עַס אַזְוִי, יָא... דִּי פְּאַרְפְּלִיְּזִוְּגָג רָוָקָט זִיךְ אַונְטָעָר, אַונְמַע
דַּעַם פְּלָאָן מוֹזָן מִיר אַוְיסְפִּילָן. צַוְּקָה וַיְגַנְּטָעָר וּוְיַעֲדָר פְּאַרְאִיךְרִיקָעָר סָאָר זִיךְ נִיט
אַיְבָּרְתִּירָן. פִּינְחָה גַּוטָּע אַרְבָּעָסְטָעָג פָּוֹן אַלְעָט מענטשן, אַדְרָעָר אַכְּט אַרְבָּעָסְטָעָג טָן
אַהֲלָלָט מענטשן, אַונְמַע דַּעַר פְּלָאָן אַיִּן אַוְיסְגָּעָזְלִיטָן.

— דַּאְרָף מַעַן, הַיִּסְטָע עַס, אַטְּיִיל אַהֲיָם שִׁיקְוִי — האט זִיךְ פָּרִיד אַכְּט גַּסְפָּה גַּעַסְפָּה.
— אַומְבָּאָדִינְגָּס — האט ריווקין גַּעַנְטַפְּעָרֶט, — נַאֲרָה... מַעַד אַרְף עַס אַפְּטָאָן אַרְ...

גַּעַנְזִוְּדָה.

— דִּי מענטשן ווּלְעָן מִיר וּוְיִ... עַס אַיִּז בְּאַזְאָרָגָן — האט ריווקין חַפְּסָעָר גַּעַ...
רַעַדְטָן. — אַין עַרְגָּסְטָן פָּאָל לְאָוֹט מַעַן הָאָק אַונְמַע פָּאָק אַונְמַע טְרָאָגָט זִיךְ אַפְּטָאָן. דִּי מַאַ...
שְׁינְעָס קָעָן מַעַן אוֹיךְ נִיט פְּאַרְוִוְיכָעָרָן. אַז מַע ווּטַע וְיַזְבִּינְגָּן צַו אַגְּרָעָר צַו
אַסְטָרָגָן, ווּלְעָן זִיךְ נִיט דָּרְטָרְוָנְקָעָן וּוּרָן. אַבְּגָעָר דִּי פְּעָרְדוֹן פְּוֹמָגָן פְּעָרְדוֹן... וּוּלְעָן
אַט דַּעַר קְלִינִיקִיטָן האט קִינְגָּרָעָר נִיט גַּעַסְרָאָכָטָן... יַעֲדָר אַיְנָעָר טְרָאָכָט גַּאֲרָ... וְיִזְיָן
סְיֻוּעָס נִקְשָׁן זַו רַאֲסָעוֹנָן, אַונְמַע דָּאָס אַיְבָּרִיקָעָס מַעַן. אַלְזָוָן: חַצְרָה
דִּי שְׁטָאָרְקָסְטָעָן, וְאָס ווּלְעָן פְּרַזְוּלִילִיק זִיעָרָעָן הָעַנְמָן אַוְיְתָהִיבָּן אַוְיְתָהִיבָּן אַלְזָוָן אַרְגָּעָסָן.
— עַד נִיט אַקְוָק אַוְיְפָן. אַוְיְפָן: עַשְׁטוּרְעָמְטָן אַמְּרוֹר אַונְמַע נִיט אַזְבָּן:

— מע מוז שיקן א מענטשן קיין כארטראַהסק נאך א קאָטִיעֶר מיט א בְּגָרְקָם. אַ
מענטשן דאָרוֹפּ מאָן שיקן שוֹין, ווי נאָר ס'יוּערֶת טאג. וווען די פישערס פָּרָן אַיִן
שְׁטָאַט אַרְיֵין, זָאַל עַמִּיצָּעָר מִיטְפָּאָר.

ער לִיגֶט פָּאָר שִׁיקְן פְּרִידְן. אַיְצַּט מִזְוָּן מַעַן האַנְדְּלָעָן עַנְעָרְגִּישׁ אָוֹן שְׂנוּאַ.
מע דָּאָרָףּ פְּלִין די גְּרוּיסָע פָּאָרָאנְטוּאָרְטְּלָעְכְּבִּיטּ, וְזָאַס לִיגֶט אוֹיפּ וַיִּ.

דוּרְמִיטּ שְׁלִיסְטּ עַר די וִיזְבוֹג. עַר שְׁטָעַלְטּ זִיךְ אַוִּיףּ אָוֹן גִּיט אַזְּגָן:

— נָוִי אַיִן קוּוֹנְקַלְעֲנִישׁ... צָו דָעַר אַרְבָּעָתּ...

ווען די זִינְגֶּה האָט זִיךְ פָּאָרָעְנְדִּיקְט. האָטן זִיךְ שְׁטָעָרָן גַּעֲנוּמָעָן לְעַשֵּׂן. דִּיחְזִיקִין
איּוֹ אָרוֹפּ צָוּמָחָסְעָר, אַקְוּקָגְעַטָּן אַוִּיפּ וְוְאָסְעָר-מַעְסָטָעָר. סְהִיבְטּ זִיךְ—הָאָט שְׁרָדָר
מִיטּ אַ וְוִיטְּיִיךְ צָו זִיךְ אַלְיִין אַ זָּאָגְגַּעַטָּן אָוֹעַקְפּוֹן בְּרָעָג. עַר האָט אַ צִּי גַּעֲטָאָן
זִינְגֶּה העַנְטָן אָוֹן אַבְּרוּם גַּעֲטָאָן: «נוֹ, מְילָאָי! עַר האָט אַלְיִין נִים בָּמַעְרָקְט, ווי עַר
הָאָט רְוִיךְ אַ טְּרָאָכְט גַּעֲטָאָן: «פָּאָרָאן דָּא בְּ אַונְדוֹן אַ בְּינְטָל גַּעֲוָונְטָעָן. האַרְעָפָאַשְׁנוּעָן
הָעַנְטָן... מִיטּ זִיךְ וְוּלְן מִיר בִּיְקָומָעָן דָעַם צְעִוּשָׁעָטָן אַמְּוֹר אוֹיךְ — נָוִי, מְילָאָי!»

בְּלִם עַסְנָה האָט מַעַן לעַבְּדִיקָגְעַטָּן גַּעֲטָמְוּעָטָפּוֹן די סְטְּוִינְגָן, וְזָאַס זְגַעַן הַנְּבָנָן
אוֹמְבָּאָמְרָקְט אוֹיסְגָּוּזְוָאָקְסָן. אַוִּיךְ די קָאָפְּנָעָ-שְׁטָעַלְעָרָס גְּרִיטְּיִין זִיךְ הַיְּנָטָן בַּיִּטְּמָן
לְאָגְגָג זִיכְן נַאֲכָן פְּסָן אָוֹן רְוַעַן אַיְזָט אַבְּעָרָ קִין צִימָט נִימָאָ. אַנְטְּקָעָן די
אַוִּיגְג לְזִיפְּטָה דָעַר אַמְּרָ אַנְשִׁיטָמָן וְזִימְטָעָטָ שְׁטִיקְעָרָ שְׁוִים. וְאַלְקְנְדָלְעָן קְרִיכְן אַרוּם
אַיְזָט דָעַר אַמְּרָ אַנְשִׁיטָמָן וְזִימְטָעָטָ שְׁטִיקְעָרָ שְׁוִים. רִיוּוקִין האָט זִיךְ אַ שְׁטָעָל
אַיְבָּפּ דָעַר בְּעָרָג, אָוֹן די לְזִופְּטָ אַיְזָט פְּולָ מִיטּ שְׁטוּרָעָם-אַנְזָאָג. רִיוּוקִין האָט זִיךְ אַ שְׁטָעָל
גַּעֲטָאָן. אַלְעָ זְגַעַן שְׁטָלָיְגָעָן וְעוֹזָרָן אָוֹן האָטן אַגְּנָהָהָאַגְּנָהָן אוֹיפּ אַיִם די בְּלִיקָן. עַר
אַיְוִה הַיְּנָטָן נַאֲרָ פְּרִילְעָן, רִיוּוקִין. אָוֹן אַס אַזְּוִי פְּרִילְעָן, שְׁמִיכְבְּגַעְדִּיקָן. וַיִּ עַר וְזָאַס
דְּרָצְדִּילָן פְּוֹן גַּאֲרָ פְּרִילְעָכָעָן וְנִים. הַיְּבָטָ עַר אָן דָעַרְפּוֹן, אָוֹ דָעַר אַמְּרָ הַיְּבָטָ זִיךְ
פְּוֹן שְׁפָה צָו שְׁעָה. נַאֲרָ אַ פְּאָרָ טָבָג—אָוֹן דָעַר אַמְּרָ וְזַעַט דְּרוֹכְרִיבִּין די בְּרָגְעָס פְּוֹן
נוּם אַינְדוּל. פְּרִידְן האָט מַעַן אַוּוֹקְגַּעַשְׁקִים נַאֲכָל אַרְעָטוֹנְגָס-קָאָטִיעָר פְּאָרָ אַפְּרָד מִיטּ
די מַשְׁגִּינְעָס. די מענטשן וְוּלְן זִיךְ אַרְיְבָּעָרְשִׁיפְּלָעָן אַיְבָּעָרָן אַמְּרָ אָוֹן וְוּלְן זִיךְ אַהֲרִים
לְאָוֹן צְוּפּוֹס. עַר רְעָטָל לְעַבְּדִיקָן, וַיִּ עַר חַאְלָס אַיְבָּעָרְגַּעְלִיעָנָט אַ פְּרָאָגְרָאָס פְּוֹן
עַפְּסָס אַפְּדָלְרוֹנָג.—לְאָגְגָג בְּלִיבְּנָן דָא קַעְגַּעַן מִיר נִיסְט—זָאָגָט עַר — די פִּישְׁעָרָס וְאַרְעָפָעָן.
אָוֹן מִיר בְּוֹן זִיךְ צָו זִיךְ עַרְעָרָן. זָו זְגַעַן דָא שְׁטָעַנְדִּיקָעָ אַפְּחָזְוִינָעָר. זִיךְ
חוֹיְכָן שְׁרִין פְּוֹן פָּאָרְפְּלִיזְוָגְנָעָן. זִיךְ זְגַעַן. אָוֹן פְּוֹן בְּלָגְנוֹאָוּשְׁשָׁעָנָס אַיִן אַרְיָהָרָ דָעַר
עַרְשָׁמָפּר וְחַאל וְוְאָסְעָר. אַיִן צְוּוִי טָפָן אַרוּם וְזַעַט עַר זְגַעַן בְּ אַוְנְדוֹן, נַאֲכָדָעָם וְזַעַט קָנוֹ—
בְּפָן אַ צְוִוְּטָפּר וְחַאל, וְזָאַס וְזַעַט דָעַם גַּאנְגָן אַינְדוֹל פָּאָרְגִּינָן. נַאֲרָ דָאָן וְוּלְן סְרָ
שְׁוִין דָאָגָן נִיסְט זִיךְ זְגַעַן. מִיר וְוּלְן אַוְנְדוֹפּר אַרְבָּעָטָ פְּרִיעָר גַּנְדִּיקָן. פְּאָרָ דָעַר אַפְּרָלְיִיזְוָגָן
הָאָבָן סִיר נִיסְט קִין מְוֹאָ. אַוְנְדוֹפּר פְּלָאָן וְזַעַט זִיךְ אַוְיסְגַּעַשְׁפִּילָט. די סְטְּוִינְגָן וְזַעַט דָאָס
וְוְאָסְעָר נִיסְט שָׁאָמָן. זִיךְ שְׁמִינְיָן אַוִּיףּ הַוִּיכְעָד צְרִיפָעָר.

עַר רְעָטָם אַיְצַּט זִיךְ, סְאָיִן יְעֻדָּפּ בְּגָעָטָ אַשְׁקָעָד אָוֹן רְעָטָם וּבְפִיטָעָר:
וַיִּ עַסְמָקָסָם אָן דָעַר צְוָרְטִי זָו זְגַעַן רִיִּה. בְּלוּוֹן אַיְרְבָּעָטָ בְּרוּמָט עַפְּסָס מִיטּ
בְּפָמָ דָעַם אַלְמָן בְּרִיסְטָרָן אַיִן פָּאָרְפְּלִיזְוָגְנָעָם נִיסְט אַרְבְּיָן.
— אַ שְׁיִינְעָר אַ גַּאנְצָעָר אַוְיסְגַּעַשְׁוָאָקָסָן אַיִן בְּיַרְבִּיזְוָשָׁאָן! וְזָאַס אַיִן עַר גַּוּוּעָן
אַיִן דָעַר הַיְּמָה אַ גַּאנְגִּישָׁתָן...

סָפָרָהָאָלָט עַר זִיךְ נִיסְט אַוִּיףּ בְּגָרְקָעָס שְׁוּשָׁקְעָד אָוֹן רְעָטָם וּבְפִיטָעָר:
— האָט מַעַן בְּאַשְׁלָגָן אַהֲרִים זָו שִׁיקְן די מענטשן, וְזָאַס פְּלִין זִיךְ שְׁוּזָאָר
בְּלִם אַיְצְטִיקָן מַקְמָעָטָן אָוֹן האָבָן מַוְאָאָ צָו בְּלִיבְּנָן אַוִּיפּ אַינְדוֹל, וְזָאַס סְשָׁטִיטִים פְּאָר
אַגְּפָסְאָר. מִיר דָאָרָפּ נַאֲכָל אַרְבָּעָטָן, נַאֲרָ מִיר זְחִינְגָּעָן נִיסְט קִינְגָּעָם. יְעֻדָּפּ אַיְגְּנָעָר אַיִן

א מיטיגליד און קאלעקטיוו, און יעדן אינעם דארף זיין ליב זיין ווירטשאפט, יעדן איינעם
דארף זיין ליב זיין נטע האים, וואס ער גויס זיך און דער ספוג מיט זיין שווייס, מיט זיין
עלעכדר סי... דערידער וחעלן מיר שטעלן צום אפשתימען: ווער אויז פאר בלעגן אויסן
אמור, זיין מיר וועלן גנדיקן די ארגעטען? ווער אויז קענין? דאס היסט: ווער וויל
שיין אוחעפעראן?..

ס'האנן דיך אויפגעהרבען צוויי האנט, וואס האבן זיך גויס-גיך פארשעט זויריך
ברוקענעלעקסן.

— גות — פרעגת ריוווקן — טער וויל קינגר ניט אהים פאָרָן? — צוויי אינגענэн,

מאקס און בריטער?
— הינטערן סטוג שושקעט פען זיך, און אויף א פאָרָזָאַלְוָוָג דערשעט פען
דיך? — צעפלעט זיך דער אלטער בריטער.

די דיבישן האבן זיך צעקיגנט. זיער גרווע איז צעפאלן געווארן. איז מאקס
חאט איפגעהרבען אַ האנט. שיסט ער אויף די גענאָסן:

— דמקען! וואס האט איר געסטערן און הויט מַאֲרָגָן געשפראָקְזָן!
בערך האט זיך אויך ניט איבעריך גוט געפֿיל. ער האט געפֿינט, און זיין
האנט איז אויסהייבן די דראָטִיסִקְסֶטְעָ, אַבער זיין אַ דרייטער האט אים איזט קין
מש ניט געקלעטן.

* * *

זיך דער אַרְדְּפָט גיינן אלע אַין געוויט אַיצט. עס אַרְבָּעַט זיך מיט גַּאֲךְ טער
ברען. אַיצט ווענדט זיך דאס פְּרַע אַפְּפָאָרָן אַן די אַיגענע הענט, אַיצט האבן זיך
אלע פְּרַמְּאָסְטָן: ענדיקן, אַיְדָעַר דער אַינְדוֹל ווערט פְּאַרְגָּאָסְן.
קלינע טיכלעך האבן גענומען אויסוּאָקָסָן אָונְטָעַר די פֵּס. פְּאַרְטָאָג אַיְזָס
וואָסָעַר געווין נאָר זיינְדִּי קְנַעַלְעָן, אַן פָּאַרְנָאָכָט — אַרְבָּעַר די קְנִי. די טָאָלָן אוּפָּן
איַנְדוֹל פְּילָן זיך אָן. דאס וואָסָעַר שלאָגָט אַרְרָף ווי זיין אַסְטָאָגָט אַונְעָרָדִישׁעָ קְחוֹלָן.
פלאָלָוָג וואָסָקָן זיך אָן, די טיכלעך, אַן אלע ווֹנְדָרָן זיך:

— פָּן וָאנְגָן גַּעַפְּן זיך זיך אוּוִי פִּילְוִי ווי אַרְוּם גִּיסְן זיך זיך אָן?
ניַעַנְדִּיק צוֹרִיךְ פָּאַרְנָאָכָט פָּן דָּעַי אַרְבָּעַט אַן אַגְּשָׂוִיסְטוּיךְ זיך אַרְתִּיךְ אַזְוִינְצָע
נָאָר-חָזָס אַגְּנָעָגָסָעָנָעָסָטָמְלָעָן, וָזָזָטָרוּבִּין אַרְוִיסָּס זיין קְפָּנְטָעַנִּישָׁ פָּאָר פְּטוֹזָקָעָן, וָאָסָגָנָעָן
גַּעַפְּסָטָן אִים. ער דָּעַרְצִיְּלָט אִים, פָּן וָאנְגָן אַן ווי אוּוִי וָאָסָקָן זיך אַסְטָאָגָט דָּעַי טִיכְלָעָן.
— בִּיסְט אַגְּלָעָרָנְסָפָר אִים, — זָזָגָט פְּצָוֹקָעָן, — וָאָלָסָטָן גַּעַקְעָן זיין אַגְּרָאָגָט.
— אַסְטָאָלִיעָר דָּאָרָף אוּוִיךְ זיין גַּעַלְעָרָגָט. אַז דָו בִּיסְט גַּעַלְעָרָגָט, אוּזְדִּיר גַּרְגִּינָּן.
געַר זיך אלע אַרְבָּעַטן.

— פָּרִי אוּזְדִּיר אוּוִיךְ ניט שְׁוּוּעָר.
— אַן גַּעַלְעָרָגָט, חָעַט דִּיר די אַרְבָּעַט זיין בְּנֵי אַסְטָאָגָט נָאָךְ גַּרְגִּינְגָּר. — שְׁבִּיכְלָט ער זיך
אִים וְבְּסִיק — צו וואָס מִינְגָּסְטוּ אַיז דִּי טְעַכְּנִיךְ מִיט דָּעַר מַעֲכָנִיזָאַזְיָעָה האַט דָּאָךְ שְׁוֹן גַּבְּעָן
זְוּן, וְיִפְּלֵל הַקְּטָאָרָס עַס שְׁנִידָט אַמְּשָׁנִין, אַן וְיִפְּלֵל — אַמְּעַטָּשָׁה. דו בִּיסְט אַיְוֹנְגָּר יָאָט,
פְּצָחָקָעָן. חָאָלָסָט גַּעַלְעָרָט לְעַדְגָּעָן, וָאָלָסָטָן אַרְיִיסְגָּעָוָאָסָקָן אַלְטָט. וָאָלָסָטָן נָאָךְ גַּבְּעָן
קְעַנְסָטָן אוּרָן אַן אַגְּרָאָגָט, אַעֲכָנִיךְעָר אַדְעָר אַן אַיְנוֹשִׁינִיָּר. אַגְּלָעָרָנְסָפָר וָאָלָסָטָן גַּבְּעָן
קְעַנְסָטָן וְעַרְעָן, פְּצָוֹקָעָן.

— דאס ווִיס אַן אַן דִּיר. סְקָאָן טְאָקָעָן וְזָנוּן, אַז אוּיךְ וְעַל גַּיְן לְעַרְגָּעָן.
זְיַגְּיָעָן פֵּס די גַּעַלְעָלָן אוּיךְ די אַקְסָלָעָן אלע בָּאָלְטָאָפָּר אַין וְוָאָסָעָר. אַיְנוֹקָעָן
עדְסָר מְזָן זְיַגְּיָעָן אַיְגָגָן אַוְסָמְצָן, וְזָלְטָאָפָּר סְיָאָז אַוְסָמְעָנוּלָעָךְ דּוּרְכְּזְקְוִרְיכְּן.

—דו וויסט? —זאנט פַּזְוֹקָעַ —מע מוו זיך שוין אַפְּטֶרֶץָן. דער אַמְּרוֹ האָט זיך
שוין צַעֲקָתְשָׁעַט.

—וּוֹסְטָ אַרְטָ —עַנְפְּפָרֶטָ רַוְבִּין אָונֵן פַּאֲרָקְרִימָט זיך, דַּעֲרַפְּלִינְדִּיק וּוּאַסְעָר בְּדַם
בְּזִין.

—זיך האָפָּן זיך פַּאֲרָרְעֶדֶט, אַנְגָּלְיִיגְט אַסְּרָ וּוּגָ אָונֵן גַּעֲקוֹמָעַן די לעַצְעַן זיך זיך
בְּפְרָלָעַן.

—בְּשֵׁט ברַעַג האָט זיך גַּעֲטוֹמָלַט, זיך זַיְעַד אַיבְּעַרְאַזְשָׁוָגָה האָפָּן זיך דַּעֲרַהָעָרט, אָז
אַהֲלָסְטָ פְּזָן דַּעַר גַּרְוָעַפְּ שִׁיקָּט מַעַן אַפְּ, אָונֵן טַאֲקָעַ שוֹין, בְּמַנְאָכָט.

—זַיְתְּגָ וּזְאָס זַוְּ נַעֲכִיקְיָן —שְׂרַחַטָּן רַיוֹקִין. —דַּעַר וּוּגָ אָיז אַגְּלַמְכָעָר אָונֵן אַיז
בְּאָךְ אַיזְטָ טַרְיקָן —טַרְבָּבָט עַר אַונְטָעָר —די נַאֲכָס אַיז אַלְכִּיסְקָעַ, מִיטָּן טַאֲגָ זַוְּ גַּלְבָּן
מַעַט אַירָז זַוְּ אַין קַאֲלֻעְקִיטָיו, אַרְבָּעַט אַיז דָּאָרָט אַוְיכָן פַּאֲרָאָן גַּעֲנוֹגָן
די שִׁיפְלָעַר האָפָּן זיך גַּעֲהָדָעָט אַוְיכָן אַמְּרוֹן. די גַּעֲפְּלִיבְּעָגָן בְּשֵׁט ברַעַג זַיְנָעָן
בְּעַשְׁטָגָעָן אָונֵן נַאֲכָנְקָקָטָן, וּוּ דַעַר אַמְּרוֹר טַרְאָגָן זיך מִטְּ קְרָאָפָט, וּוּ מַעַט וּוּאָלָט אַים
עַדְגָּעַץ אוּפְּגָעָהוּבָן, אַיבְּעַרְגָּעָקָעָרָט אָונֵן אוּסְגָּעָגָסָן. כּוֹזָלְיָעָס יַאֲגָן אָונֵן פַּאֲרָסְרָאָן די
שִׁיפְלָעַן.

—גָּוֹט, וּזְאָס בְּזַיְדָרָעָט זַיְצָן גַּעֲזָנְטָעַ יַאֲטָן.

—אַבְּגָעַר סַפְּאַרְטָרָאָגָט זַיְ פָּארָטָן.

—קִיְּין אַרְלָאָזְוֹקָעַ וּוּלְעַן זַיְ פַּאֲרָסְאָרָן.

—סַקְאָן זַיְ פַּאֲרָטָרָאָגָן קִיְּין כַּאֲפְרָאָחָסָק.

—אַיזְטָ וּזְאָס אַיז דַעַר אַומְגָלְקָן וּוּלְעַן זַיְ אַהֲיָם פָּאָרָן מִטְּ דַעַר בָּאָן.

—גְּנִין, סַחוּס זַיְ וּוּפְטָ נִיטָ פַּאֲרָטָרָאָגָן —זַאֲגָטָן רַיוֹקִין —גָּוֹט, וּזְאָס זַיְ שְׁנִידָן
אַרְיוֹנִית־שְׁטוֹרָם, וּוּפְטָ עַס זַיְ וּוּפְטָ נִיטָ פַּאֲרָטָרָאָגָן.

—דַעַר שִׁיפְלָעַר זַיְנָעָן פַּאֲרָשָׁוֹגָנָן פָּוָן די אַרְיָן. די גַּעַרְבָּג האָפָּן זיך פַּאֲרָגְזִוְּן מִטְּ
גְּרוֹיָעָג זַיְנָעָן. דַעַר הִימָּל האָט זיך גַּעֲמָרְעָט.

—סַיְאָל כְּאָטָש נִיטָ רַעֲגָנָעָן —זַאֲגָטָן רַיוֹקִין שְׁפִילָ, זַיְ זַיְ אַלְיָן, אָונֵן אַלְיָן
פַּאֲרָגִיָּט אָין טִיפְּן שְׁחוּבָן.

—אַים בְּאַאוּמְרוֹגָקָט, וּזְאָס פְּרִיד אַיז נַאֲךְ נִיסְטָ. די טַופְּגָן פַּעַרְדָּ שְׁרָעָקָן אַים.
—אָונֵן דָאָס וּוּאַסְעָר בְּיִיטָ מִטְּ גַּפְיָעָג מַעַט זַיְזַיְסָ פְּרִיעָר אַוּעָקָן פָּוָן דָאָגָעָן, סַקְאָן
זַיְ עַנְדִּיקָן שְׁלַעַכְתָּ.

—עַר בְּלַאֲנְדוֹשָׁעַט מִטְּ די אַרְיָן אַיבְּעָרָן אַמְּרוֹר, אַיבְּעָרָן אַינְדוֹלָ, וּזְאָס נַלְאַנְצָטָ
אַרְיָף מִטְּ מַאְטָרָר וּוּאַסְעָרְשָׁבָן דָאָ אַונֵן דָאָרטָ. אָונֵן עַר לְאָסָז וּזְיך גַּיְנָן זַיְ דַּי פְּעָרָדָ. די
פַּעַרְדָּ שְׁסִיְעָן מִטְּ אַנְגְּבָשְׁטָעַלְטָעָ אַוְיעָרָן. זַיְ זַיְנָעָן אַיצְטָ אַין דַעַר נַאֲכָט וּוּיָרָ שְׁפִיָּ
רַעֲוָדִיקָ, זַיְ הַיְּיָן די קַעַפְּ בְּמַיְּ יְעָדָן שָׁאָרָ אָונֵן קָוּקָן שָׁטוֹמָ. סַאֲקָאָל סַאֲלָגָט נַגְּרָאָן יְעָדָן
קַעַפְּ, וּזְאָס רַיוֹקִין סָוָטָ, אָונֵן אוּרָ קָוָטָ זַיְזַיְסָ אַים, בְּלַאֲטָס עַר אַרְיָף אַים מִטְּ זַיְנָעָן
שְׁפִרְעוֹדִיקָעָג נַאֲלָעְכָעָר אָונֵן עַר קוֹטָ אַוְיכָ אַים מִטְּ מַאְטָעָ, שְׁטוֹמָעָ אַוְיגָן.

—פַּעַר דַעְרְפָּלִין אַגְּלָפָּר, מַעַג זַיְן מַיְלָן וּזְיָין —זַאֲגָטָן זַיְן רַוְבִּינָן,
וּזְאָס נִיטָ פַּאֲרָעְנְדִיקָעָג.

—פַּאֲרָ דַעְרְדָ אַיז טַאֲקָעָג גַּעֲפָאָר. אַוְיכָ שִׁיפְלָעַן קַעַן מַעַן זַיְ נִיטָ רַאֲטָעָוָעָן. אַוְיכָ
דַעַר צְוִיְיטָר וּוּאָל זַאֲלָ אַנְקָוֹמָעָן, אַיְדָעָר סַקְוָטָ אַקְטִיעָר, זַיְנָעָן די פַּעַרְדָ פַּאֲרָ
לְקָרָן, אָונֵן דָאָן...

—עַר האָט נִיטָ פַּאֲרָעְנְדִיקָט די רַיְיד אָונֵן נַאֲךְ שְׁוֹעָרָר גַּעֲמָאָט די שְׁטִימָוָנָג אָרָוָם זַיְן.
—זַיְ האָפָּן זַיְ אַרְאָפְּגָעְוִיאָצָט בְּיִם בְּרַעַג אָונֵן זַיְן צְוֹגְעָקָט זַוְּמָ לְוִפְּן פָּוָן

וועסער: כווארלייס האבן געיגט אינע די אנדער, אַנגעוואָלגערט זיך אַינע אויף די אנדער, אויפגעסטעלט ריזוק ואסטרבערג, געראָבן גראַבער אָן תּהומָן, צע. שפֿאָם די יְזִין פֿונְגָם ברײַטן טּוֹרְמָדִיקן צְמוֹר.

אין די קאמפאניקען שלאפעט מען הבנט. דער ווינט, וואס בלעאות פונעם צע-
כוואלייעטען אכדר, האט די קאמפאניקען פון ברעג פארטידיבן. טראגט זיך ג' כראפען בעמ-
ברעג פון געונטצע, אונגעעהארעוועטע מענטשן.

פלוזלונג האס זיך רובין אַכְפָּט בעסאָן אָונְ דערסילס אויסָן קָאָרָק דַּעַם ווֹאָרָע.
באָ אַפְּסָם פָּנוּ פָּצְדִּישָׁאָן גָּנוֹלָעֵכָּר.

— סַקְאָלִין — הָאֵת עַד פְּרִילְלָעַן אַוְיְגַנְשֶׁרְיָעַן אָנוּ הַקָּט זֶיךָ אַרְיְגַנְשְׁטָלַעַט, אַרְוֹט
גַּזְנוּמָעַן סַקְאָלִין בְּרוּדִין שְׂטוּלְפָנָעַם הַאלְדוֹן. עַד הַקָּט אִים גַּזְקָלָטָן אָנוּ דִּי זַיְטָן,
גַּזְעָטָשָׁס אִים אַיְן דָּעַר מַאֲרְדָּע אַרְבָּין. סַקְאָלִין הַקָּט גַּעֲנִינְטָלָט מִיטָּדִי אַרְבָּין אָנוּ
אַיְסְבָּעְזִירְיָן דִּי מַאֲרְדָּע. עַד הַקָּט דַּעֲרְמִילָט תְּ וְהַרְעַקְבִּיס אַיְן רַיּוֹקִינְס הַקָּטָן אָנוּ צָוּ
סְרִידִין גַּעֲוָעַן סָוּן דָּעַר פְּאַגְּבָעְגָּנִישׁ. זַיְיַזְעָן גַּעֲנָטָעַ מַעֲנְטָשָׁן — עַד בִּיטָּן פֻּעָּד. וַיְיַזְעָן
קַעְנָעַן זַיְיַזְעָן וַיְיַעֲרָן בּוֹט. עַד אַיְוָן דַּאֲסָעָרְשָׁטָעַ פֻּעָּד אַיְן דָּעַם קַאֲלַעַכְתִּיו. עַד הַקָּט שְׁוִין
זַיְעָר אַסְטָן פְּחוּת דַּעַם קַאֲלַעַכְתִּיו אַפְּגָעְגָּבָן. עַד אַיְוָן אַסְלַאְגָּלָעָר, סַקְאָלִין. עַד אַיְוָן
וּוְרַטְסָרְפִּיטָרְס צָו וּוְרַעַן... אַיְצָט אַיְוָן עַר אַוְמַעְטִיק, עַס שְׁלָאָגָט מִיטָּפְרָנְגָעְלְטָעָר
טַמְגָלְקִיטָס סָוּן זַיְנָעַ אַוְיָגָן. דִּי אַוְיָרָעַן זַיְנָעַן אִים אַגְּבָעְשָׁפִּיצָט, אָנוּ דִי פְּלִיבְגָּרָעַ נָאָוָ
לְעַכְעַר צְהַלְלָעַן-צְהַלְלָעַן.

• •

סָרְטָבָג אִיז דָּעַר אַמְּרָה בְּעוֹזָרְן רֵוִיכָר. דָּעַר גְּרוֹסָרֶר גְּעַלְמָן דִּי בְּעָרֶג
אִיז צְעַגְנָגְבָּן, אָוָן דִּי זָוֵן אִיז אַרְוִיסְגָּקְרָאָכֶן טָוֵן הִינְסָעָר דִּי בְּפָרֶג. רַיוֹקָן הַאֲסָמִיךְ
אַז עַזְצָאָן אַרְיָה סָאָקָאָלָן אָוָן זִיךְ אַזְוּקְגָּלָאָטָן קָוֵק טָאָן, צִי קָעָן בָּאָךְ
אַרְבָּעָטָן. יִזְנָדִיק אַרְפָּן פָּעָרֶד, הַאֲסָמִיךְ עַד דָּעַרְזָעָן דִּי טִיבְלָעָן, וְהָסָס זִמְבָּגָעָן אַיבָּעָר נְבָכָת
צְוַעֲקוּמָעָן אַרְפָּן אַינְדָּול. אָוָן דִּי, וְהָסָס זִמְבָּגָעָן שְׁוֵין פָּוֵן פְּרִיעָר גְּעוּווָן, הַאֲבָן זִיךְ אָוְיִז
פְּאַרְגְּרָעָסָעָטָם, אָוָן בָּאָךְ אַיְן טָבָג וּוּלְעַן זִיךְ אַלְעַ פְּאַרְאַיְינָיָקָן אָוָן פְּאַרְגִּינָּן בְּמַצְתָּאָם
בְּגָאנְגָן אַינְדָּול.

זו די קאָפְּנַסְס האָט שווין געפִּירט אַ ווֹאַסְעַרְוָהָג. דָּאַס ווֹאַסְעַר האָט דערברְּגִיכְס
בֵּינוֹ סַאֲקָאַלְס בּוֵיךְ. די קאָפְּנַסְס וּשְׁנַעַן גַּעֲוֹן הַאלֶּב פַּאֲרְטְּרוֹנוֹקָעַן. נַאֲךְ אִין סַאֲגַג, אָנוֹ
זַי וּמַעַלְן אִינְגָּגָנְצָן דַּעֲרְטוֹנוֹקָעַן וּוּעַיְן. עַר האָט בִּיצְיָאַס טַאַפְּ גַּעֲטָאַן מִיסְיָה אַרְבִּין דָעַם
אָרוֹם, אַרוֹמְגַעַרְטִין דָעַם פְּלַאַצְיָן אָנוֹ אַוִּיסְגַּעַפְּנִיגְדִּיק דָאַס הַעֲכַסְטָע אָרוֹט, וּזְדָאַס וּזְאַס
סַעַר אַיז נַאֲךְ נִיסְט צְוֹנְקָוּמוֹעַן, האָט עַר אַ דָּרְיָי גַּעֲפָעַן סַאֲקָאַלְן אַוְרִיךְ אָנוֹ צְוִיךְ
אַלְלַיְן אַ זָּאָגְג גַּעֲטָאַן: עַמְּ דָאַרְךְ אַרְיוֹסְטָרְטָעָהָעָן, וּוֹסְטִיל סִיוּעָס וּזְאָן לְאָן. עַר האָט זַיְן
צְוִירִיךְ אַוּעַקְגַּעַלְאָסְטָס אַזְיַּדְלָעָן, אַוְנְגַּעַוּעַקְס דַּיְמָרִים, אָנוֹ אַוְרִיךְ דַּיְפָּמָאַן
פָּעַרְדְּ הַאָפָּן זַיְן אַנְגַּעַוְאָטָלְטָס פּוֹפְּצָן יְוָנְגָעָן, וּוֹאָס האָפָּן זַיְן אַוּעַקְגַּעַלְאָסְטָס אַפְּאַרְבְּעָתָן
דָעַם גַּעֲטָאַס סַאֲגַג.

—קיין נאסע ניט ליגנו—האט ריווין אויסגעשריען—אראָפֿגעמען בין גאנ
שיכט, פַּרְלִיבָּן אַפְּגַּדְמָעָן פָּאָר אַסְטוֹגֶן פָּוּן דָּרָה טַוִּינְגֶן פָּוּדָן
די סְפָּמְבָּן יְוָנְגָן וַיְיָנְגָן גַּעֲוָעָן דֵּי בָּעַסְטָע, די שְׁאַפְּרָקְסְּטָע, די אַיְבָּעַרְגָּעַגְּבָּעַנְטָאָע,
רוֹבִּין מִיט פְּמוּקָעָן האָבָּן זַיְךְ אַיְיךְ דָּא צְוָאַמְבָּגְנָעַרְדָּאָפָּן. אַיְצָט האָבָּן זַיְךְ צַוָּאָה
מַזְּגָעַסְרָאָפָּן מִיט הַיְּ-גַּאֲפָלָעָן אַיְן דֵּי העַנְט. עַרְשָׁם דָּא, בַּיְמָס טְרָאָגָן דֵּי פָּוּלָע שָׁוּרָעָ
גַּאֲפָלָעָן הדֵּי צָוָם סְטוֹגֶן, גַּעֲנְדִּיק אַגְּנָגָן פָּאָג אַיְן וַאֲסָעָר אַיְן אַרְבָּעַסְגָּדִיק מִיט גַּוְאָלָ
די קַעַד אַמְּבָּגְנָעַשְׂאָה־אַמְּבָּגְנָעָה קַעַד עַרְשָׁם דָּא הַעַמְּפָּרְקָעָ אַמְּבָּגְנָעָה קַעַד רַוְּגִינְזָן:

— אָט אַ יְאָטִי גַּעֲקֹמֶן בֵּיס אַ מַּחְסָן קָלְנָאָר, סִיט אַ וְּהַסְּנָן
הֻנְּטָת, סִיט אַ דִּינָּאָר הָוֵית, אָן אַמּוּרִיקָאנָּר, אָן אָט וְּשַׁר גִּיט אַ פְּלִיזָּע, וְּהִי אָלָּא
אַמְּתָחָר נַאֲשָׁבָּגָטָם).

אָן גִּיט נַאֲרָרָבָּן מִיט פְּנִיחָקָעָן אַרְבָּעָטָן אַיְצָט אָזְרָי. אַיְצָט אַרְבָּעָטָן
אַלְעָן מִיט אַלְעָן כּוֹחוֹת. דִּי מַאֲטָאָרָן זַיְנָעָן גַּעֲלָאָט אַין פּוֹלְסָטָן גַּגְגָן. דִּי אַדְרָעָן
אַוְנְטוּרָדִי אַוְיָעָרָן זַיְנָעָן בֵּין אַלְעָמָעָן אַגְּנָעָזִיגָּן, אָן דִּי קָאָפְּנָעָס זַיְנָן אַוְיָף דִּי הַיִּגְּאָפְּלָעָן
וְּהִי גְּרוּסָעָ רִזְזָן-קָעָפָ אַוְיָף בָּאַרְזָוּסָעָ פִּסְסָ, וְּהָאָס שְׁפָרְבָּיוֹן אָן וְּזָסָעָרָ צָוָם גְּרוּסָעָן סְטוּרָ
הִי. אַוְיָף צַוְּפָרְדִּיְקָן זַיְנָט אִים, אַוְסָוָאָקָסָן אַין אַבָּרְגָּן גִּיט לְאָונָן זַיְנָן צַיְּן.

שְׁוּעָנָקָט וְּוָעָרָן פָּנָן דָּעָרָ פָּאָרְטִּילִיזָּגָן.
גַּעֲרָבָּעָט הָאָט מַעַן בַּיּוֹ אַין דָּעָרָ שְׁפָעָטָרָ נַאֲכָת אַרְבָּטָן. דָּאָס וְּוָאָסָעָרָ הָאָט
זַיְקָ גַּעֲהָוִבָּן. דִּי פִּיס זַיְנָעָן שְׁוֹיָן אַיְצָט גַּעֲוָעָן וְּוִי וְּוָאָסָעָרָ-מְעָסָטָרָם. אַיְצָט הָאָט
שְׁוֹיָן יַעֲדָעָר אַיְנָגָר גַּעֲשָׁעָטָ פּוֹלָעָ קָעְשָׁעָנָעָס מִיט וְּוָאָסָעָרָ, אָן אַוְיָפָן וְּוָעָגָן צַוְּדִי בִּידָן.

לְעַד הָאָבָּן זַיְנָן דִּי פָּעָרָד גַּעֲזָיָגָן אַוְיָף דִּי בִּיכָּעָרָ אָן גַּהְוִוִּבָּן דִּי קָעָפָ.
בֵּין דִּי בִּינְדָּלָעָן הָאָט מַעַן אַפְּגָעָרוֹת. מַעַן הָאָט זַיְנָן אַגְּרָטְרִיסָלָט וְּוִי פָּעָרָד, וְּוָעָן
זַיְנָעָן פָּוָן אַגְּאָרָ וְּוִיְּטָן וְּוָעָגָן. חֲבָרָה הָאָט זַיְנָן דִּי דָּרְפָּלִים וְּוִי פָּרָי גַּעֲקָומָעָן גַּעֲסָטָן,
וְּהָאָס זַיְנָעָן גַּעֲלָאָפָן עֲרָגָעָן אַוְיָף אַסְתָּוָהָן, גַּעֲיָגָטָדָן דִּי פָּעָרָד. גַּעֲאַיָּלָט זַיְנָן צַוְּאָרָ
פָּאָרְשָׁפְּטִיקָן. אַיְצָט וְּוִיְּטָן זַיְנָן גַּעֲקָמָעָן דִּי דָּרְשָׁטָן. דִּי
מְחֹקָנִים מִיטָן שְׁתָן זַיְנָעָן נַאֲךָ נִיטָּא...
— אָן וְּוָאָס-וְּשָׁעָ הָאָט מַעַן זַיְנָן גַּעֲדָרָפָט אַיְלָגָן—פְּרָעָנָט זַלְאָטָקָן—דָּעָרָ שְׁתָן אָיִ
דָּאָס נַאֲךָ נִיטָּא.

— קוּק גִּיט אַוְיָף דָּעָם, וְּהָאָס דָּעָרָ אַמְּרוֹר שְׁפִילָט אַיְצָט פָּנָן
אַיְנוּוּיִינִיק, עָרָ וְּזָעָטָ אַרְוֹפָ זַיְנָן וְּוָאָסָעָרָ. זַיְנָן וְּהִי דָּעָרָ אַיְנָדוֹלָה הָאָט זַיְנָן אַגְּנוּפְּלִיסָטָן
זַיְנָן, וְּוִיְּסָלְטָבְּלָעָן סַיְנָעָן אַוְסָגְעָוָאָקָסָן. אַיְבָּעָרָ נַאֲכָט קַעֲנָעָן סִיר זַיְנָן אַרְוּמָגָרִינְגָּלָט
פָּנָן אַלְעָן וְּזַיְנָן מִיט וְּוָאָסָעָרָ.

— דָּאָס גִּיט נַאֲךָ נַאֲךָ דָּעָרָ עַרְשָׁטָעָר וְּוָהָלָן

— בְּיִם צַוְּיִתָּן וְּוָעָטָוָו שְׁוֹיָן גִּיט גִּיאָן.

— וְּוָעָטָ שְׁוֹיָן לְיִגְּנָן וְּוִי אַבָּתָ.

— וְּוָעָטָ שְׁוֹיָן שְׁוֹיָמָעָן.

— חֲבָרָה! — שְׁרִיטָט דִּיְוָוָן — וְּוִיְּנִיקָּעָרָ תְּכָכָותָן, סְפָרְגִּיסָט דָּעָם שְׁאָלָאָשָׁן. דָּאָס
וְּוָאָסָעָרָ קְרִיכָטָן פָּוָן דִּי זַיְנָן, לְאִמְּרָרָ צַוְּלָעָפָן דִּי מַאְשָׁינָעָס זַיְנָן דִּי בִּזְדָּלָעָן. בֵּין דִּי
פָּעָרָד דָּאָרָפָט מַעַן זַיְנָן מִיְּדִי בִּינְדָּלָעָן אַוְיָפָן אַמְּמוֹר.
שְׁלָעָפָט מַעַן זַיְנָן מִיְּדִי מַאְשָׁינָעָס זַיְנָן מִיְּדִי בִּינְדָּלָעָן אַוְיָפָן אַמְּמוֹר.
אָנָן דָּעָרָ אַמְּרוֹר אַיְוִיךָ, שְׁטוּרָעָטָן וְּנִיטָן. אַגְּלָאָטִינְקָעָ אַיְבָּעָרְסָלָאָזָן לִיבָּטָן צְעַשְׁפָּרִיטָן חַיִּי
אַגְּלָאָטִיקָן שְׁטִיקָן פְּלָאָכָלָאָגָן. נַאֲרָרָדִי זַיְנָן גַּעֲשָׁוְילָן אָן. אַיְצָט דָּאָרָפָט מַעַן שְׁוֹיָן גִּיט
אַרְאָפָגָיִין זַוָּם בָּרָעָן גַּעֲמָעָן וְּוָאָסָעָרָ, אַדְרָעָ וְּוָאָשָׁן זַיְנָן; אַיְצָט אַיִּזְגָּזָעָן דִּי
הָאָנָט, דָּעָרָלָאָגָט מַעַן דָּעָם אַמְּמוֹר.

בִּינְגָאָכָט הָאָט דִּי זַיְנָן אַגְּגָאָזָגָט:

— דָּעָרָ אַמְּרוֹר הָאָט זַיְנָן צְעַשְׁפָּרִיטָן, סְרִיטָטָט שְׁטִיקָעָרָ פָּוָן בְּרָאָרָ. וְּוִילְדָעָ זַיְנָן
קוּמָעָן אָן זַוְּיִפְּנָן פָּוָן דִּי בְּרָעָגָן. דָּעָרָ אַמְּרוֹר הָאָט דִּזְרָכָנְגָּרִיסָן דָּעָם צְחִוְיָתָן בְּרָעָגָן דָּאָס
וְּוָאָסָעָרָ שְׁפָדָגָן אָן פָּאָרְגִּיסָט דָּעָם גַּעֲנָגָן אַיְנָדוֹלָן!

דָּעָרָ אַמְּרוֹר הָאָט וְּוִירְקָלָעָן גַּעֲרִיסָן דִּי בְּרָעָגָעָ. פָּנָן דִּי דִּזְרָכָנְגָּרִיטָפָן גַּעֲנָגָעָ

*) אַגְּדָוּעָרָ אַגְּדָוּפָרָ, אָן אַיְנָגָנָרָ.

האט זיך דאס וואסער געזיגין צו די בידלען. דער גונצער אינדול האט איזט אויס-
געזען זיך א גרייסער טיקן, און אויפן טיך שטייען סטיגין הי. די ארבצעער ביט די
פערד, מיט די מאשניעס זינגען געליבין אויף א שמאלן פאסיקל ערעד. ארטס און ארטס
איו וואסער. אט דאס פיזל ערעד איו דאס העכטעה ארט פונעם אינדול. נאר דאס פיזל
ערעד ווערט אלעמאָל שמעלער און קירצער. פון דריי זיטן קרייכט דאס וואסער, און
פון דער פערטער וויט ריסט דער אמר דעם ברעגן.

מע האט באשלאָסן היקף אַפְּגַּזְּשִׁין אַלְּעַ בענטשן, אויסער פיר, וואָס בליבן ווארטן
אויף אַ רַּעֲטַנְגָּס-קַאַטְיַעַר. מיט זֵי אַוּעַקְּגַּשְ׀יַעַטְּעַ בענטשן האט בען אַיְבְּרַגְּעַנְגַּבְּן: דער
טאָרַעַבְּאַרְעַוָּר אַינְדָּול אַיזְּ כְּמַעַט וּוֹי סַּפְּרַטְּלִיכְּצַּטְּ. אויפן אַינְדָּול זינגען געליבין פיר
חררים מיט פופצן ערעד. זֵי געפֿנְגַּן זיך אויפן לְעַצְּטַן פִּיצְּלַן טַרְיקְּעַנְישַׁן. אַרטס אַון
אַרטס אַיז וואסער. דער אמר טטרעט. עט גיט דער חייטער וואָל. אויב טע ווּפְּסַּעַדְּ.
ニיט אַנְגְּעַמְּעַן קִין עַקְּסַּטְּרַעְּ מִיטְּלָעַן, וּפְּלָעַן דֵּי מַעַנְטַשְׁן מִיטֵּ דֵי פָּרָעַד אַומְּקְּוּמְּעַן.
— צִיט גִּיכְּעָרִי רַוְּדַעַת אַוְיַּחַד דֵי פָּגְּרוֹחַלְטַוְגַּן — האט רַיוֹקְּן נַאֲגַּבְּשַׁרְיַעַן דֵי
שִׁיפְּלָעַן, וואָס האַבְּן נִיךְ גַּעֲזִיגְּן צוֹם זָהִיטְן בְּרָעַגְּ, וּוּ אַווּגְּלַדְּ דָרְךְ דָרְךְ פִּיגְּגַע
האט בעפֿרְטַּצְּ צוֹם קָאַלְעַקְּטַיְוֹן.

* * *

דאָס מַאֲטָאָר-שִׁיפְּלָעַן דָּעַר גַּרְעַנְגַּז-וּוֹאָר שְׂנֵידָט אַוי גַּעוּוּינְגַּלְעַן זְחוּיַּי מַאְלַ אַין
פָּגְּגַע דָעַם אַכְּוֹר, נָאָר אַיזְּטַמְּ אַסְּגַּעַט אַסְּגַּעַט. אַיזְּטַמְּ אַטְּכַט דָעַר מַאְטָאָר אַגְּרַעַטְרַן דָעַר
אויפְּן אַמְּוֹר, דָאָס שִׁיפְּלָעַן לְוִוְּסַט מִיטֵּ נָאָר עַרְגְּסַטְרַעְטַר אַגְּרַעַטְרַן. סְזַטְמַט אַוְיַּחַד.
זו די נָאָר וּוְיכְּטַקְּעַ שְׁלִיחָוֹתָן אַיזְּ צְוַגְּקַעְסַעְן נָאָר אַיזְּ עַפְּסַעְגַּע נָאָר אַזְּ וּוְיכְּטַקְּעַ שְׁלִיחָוֹתָן
די אַרְבְּעַטְרַעְטַר, וּוְאָס וּדְבָנְגַּע גַּעֲלִיבַּן וְזַאֲן אַיְזְקַעְלַעְטַר. וּוְאָס וּוְעָרְסַעְגַּע שְׁפַּלְעַר
אוֹן שְׁמַעְלָעַר, קָוּקָן נָאָר דָעַם נִיכְּן דָוְרְכְּלִיְּפַרְמַעְטַקְּאָר-שִׁיפְּלָעַן הַעֲדָן זֵי צַוְּסַיְתְּ בְּעַנְקָן.
שְׁאַפְּטַט, וּוּ דָעַר מַאְטָאָרְרוּשְׁ פָּלָטָן לְעַשְׂטַזְזַיְן, וּוּ דָאָס שִׁיפְּלָעַן פָּרְשַׁחְיַינְטַס אַין דָעַר וּוּבָס.
די אַרְבְּעַטְרַעְטַר וְזַאֲכַן אַין די גַּעַכְּטַאְלַעְטַר. גַּטְמַגְּן שְׁלָקָאָטָס מַעַן לוֹיֵט דָעַר רַיִי. אַלְעַ
חַאְכָן זֵי בַּיִּזְדְּ פָּעַרְדַּ. מַעַן הַיְּתָרְדַּ אַלְעַ פִּיר. פָּנָן דֵי פָּעַרְדַּ וּוּשַׁעַט צַוְּסַיְתְּ בְּעַנְקָן.
— כִּיהְאָבָּגְּ אַגְּטַרְאַכְּ אַטְזַזְזַז — זַאֲכַן רַיוֹקְּן — דֵי פָּעַרְדַּ חַעַלְן פִּיר זַוְּגַיְדַּן זַוְּגַיְדַּן
סְפַּוְגַּן, אַין מִיר אַלְיַיְן וּפְלָעַן אַרְוִיְּפְּקְדִּין אויפְּן סְטוּבַּן.
— זֵי פָּרְגַּעַטְמַט זֵי זֵי זַוְּגַיְדַּן — סְרֻעָּס פְּבַּוּקָן.
— גַּיְינָן, נִיט חַיְוָתְעָדָן, נָאָר דֵי פָּעַרְדַּ וּוּלָעַן מִידְזָאָר דָאָ נִיט לְאַזְוָן.
— גַּעַוְוִיסְנִים נִיט.

בלַּדְבַּט בען זִיכְּן אַין סַע קוֹקֶשׁ אויפְּן אַזְוָז. אַין דָאָס פָּאַסְיַקְלַעְטַר ערַד וּפְרַטְסַעְלַעְטַר
שְׁמַעְלָעַר אַון שְׁמַעְלָעַר. דָעַר אַמְּוֹר רִיסְטַס שְׁטִיקְעַר פָּוֹן בְּרָעַבְּ... אַפְּסַל זַאְלַעְטַר אַיזְּ
פְּלוֹאַלְבָּגְּ פָּרְשַׁוְגְּזַדְן פָּוֹן בְּרָעַבְּ. האט מַעַן זֵי גַּעַכְּפַטְמַט, אַזְּ דָעַר אַמְּוֹר האט פָּס פָּאַרְטַּ
שְׁלַונְגַּען מִיט אַהֲיָשָׁן סְטִיקְלַעְטַר. אַין פָּרִיד אַיזְּ נִיטָּאָ, אַון קִין קָאַפְּסִיר זַעַט סְעַט
נִיט... הַינְטַעְרַד דֵי בְּרָעַג שְׁפַּלְעַטְמַט זֵי הַימְלַעַן, אַין דֵי בְּרָעַג צִיטְעַרְטַר...
פָּאַרְנַאְכָטְסַעְטַר האט בען בְּגַפְּרַעְקַט אַרְוִיְּ אַוְיַּחַד אַסְּגַּעַטְמַט
אַמְּוֹר אַרְאַטְזַזְזַז — זַאֲכַן כָּאַבְּאַרְאַוְסַקְסַק זֵי. רַוְּבַּן האט גַּעַנְגַּען אַן אַעְזָה אַרְגְּנַיְלַיְן אַ
עַפְּטַעְלַע אַין אַפְּלַאְסַע אַן לְאַוְן שְׁוּבְּפַעְעַן זֵי דָעַר שִׁין...
— דִּין אַעְזָה — האט פְּיַוְוָקְעַד גַּעַזְגַּעַס — אַיזְּ אַגְּרוֹוֹס-שְׁטַאְטִישַׁע אַון בְּנָאָר אַזְּ וּוּאַזְּ...
נוּ, נָאָר אוֹפְּן צְעַטְעַלְעַל שְׁרַדְבַּן אַן דָעַם אַדְרַעַס פָּוֹן דָעַר שִׁין. די פְּלַאְסַע זַאְלַעְטַר
אַנְקְוּמַעַן...
פְּיַוְוָקְעַד האט גַּעַפְּגַּען אַן אַינְדַּעַר מִיטְלַי: עַר האט אַקְּרַבְזַעְטַאְן — אַשְׁטִיקְעַדְלַעְטַר.

זיך אויסגעדרoit א טרוףע, א געטן ריאוקינען אויף די אקסלען און בעהויסן
אָרְפִּינְשְׁרִיבֶּן.

— אַיְבָּרְגְּעָבֶן אֵין קָאנְטָאוּיטִיפְּרָקָם: שִׁיקְטָ אַקְטִיעָר, רָאַטְוּוּתָ פּוֹכֶן פָּעָר
אֵין פִּיר אַרְבְּעַטְרָר!!!

סְהָאָס אַוִּיסְגּוּעַן, וַיְיִשְׁקַׁע וַיְאַלְּטָ פָּאָרְקָלְעָנְעָרֶט דָּעַם בָּרְגָּב אֵין אַנְגְּעַשְׁפִּיצָתָ דַּי
אוּזָּרָן, אוּפְּנָן דַּעַר שַׁקְּיָה וַיְמַעַן מַעֲנְשָׁן אַנְגְּעַלְאָסָן. וַיְיִהְעַן גַּעֲקָקָט צָוָם פָּאָרָ
שְׂרוֹנְקָעָנָם טָאָרָעָבָאָרָעוֹד אַיְדוֹל, אַרְוִוְסְגָּעָכָאָפָּט סָן דַּי קַעְשָׁעָנָם פָּאָרָ, גַּלְפָּטָן.
פָּעָרָס אֵין גִּיךְ פָּאָרְשְׁרִיבָן.

— זַיְיָ הָאָבָּן נְעַהֲעַרְתָּן!

— זַיְיָ הָאָבָּן, דַּוכְטָ זַיְיָ, פָּאָרְשְׁרִיבָן!

— זַיְיָ וּוּלְלָן אַיְבָּרְגְּעָבֶן!

— הָוָרָא, פְּפַוּקָע, הָוָרָא!

אַיְמְטִין טָאָגָן הָאָט מַעַן דָּעַרְהָעָרֶט דָּאָס אַיְנְטָאָגְּנִיקָע, גָּאָר וַיְיִעַר פָּרְיִילְעָכָע אַפְּעָ.
מַעַן פָּה אַקְטִיעָר. סְאַיְן פָּוּנְקָט נְגַוְּעַן אֵין דַּעַר צִימָט, וַיְעַן אוּפְּנָן אַמְּוֹר הָאָבָּן זַיְיָ
זַיְיִדְעָר בָּאָזְוִין וַיְחַסְּעַ שְׁטִיקָעָר שְׁוִים — אָגָּוּפָן, אָז דַּעַר פְּיַדְךָ סְוּגָּאָרִי הָאָט שְׁוִין אַיְיָ
בָּעָרְגָּעָנָסָן אֵין אַמְּוֹר דָּעַם צְוִוִּיסָן וּוְאָל וּוְאָסָר, אֵין דַּעַר אַמְּוֹר רַבְּסָט שְׁוִין חַזְעָר
זַיְיִדְעָגָס. דָּאָס וּוְאָסָר הָאָט שְׁוִין גַּעֲהָט אַונְטָעְרָגְעָנְעָצָט דַּי בְּזָרְלָעָן. לְעַגְגָּד בְּלָעָן
אוּפְּנָן פָּאָסְקָל פָּרָר, וְאָס אַיְיָ שְׁוִין נְזִיר בָּאָלְדָּס פָּאָרְטְּרָוְנְקָעָן גַּעֲוָהָרָן, הָאָט מַעַן נִישְׁתְּגָעָן
צָמָט, אֵין דַּי אַרְבְּעַטְרָר הָאָבָּן זַיְיָ גַּעֲגָעָהָרִיכָּן אוּפְּנָן סְטוּיָּה...
— סְקִילָּאָפָּט אַקְטִיעָר! — הָאָט זַיְיָ זַיְיָ, וּזְאָזָהָט נְאַגְּגָשְׁפִּירָס דַּי בְּזָוּעָנָגָן
אָז דַּעַר לְוָסָט, אוּסְגָּעָרְשִׁיעָן.

גַּלְעָל הָאָבָּן זַיְיָ אַכְּפָּה גַּעֲטָאָן.

דַּי פָּעָרָד הָאָבָּן אוּזָּק אַוְגָּנָהָרִיבָן דַּי קַעְפָּה אֵין אַנְגְּעַשְׁטָעָלָט דַּי אוּפְּנָן.

— אַקְטִיעָר!
— מַעַן אַיְיָ גַּעֲרָאָסְפָּעָהָעָט

— צְמַלְלָעָן דַּי פָּעָרְדוֹן
— זַיְיָ הָאָבָּן זַיְיָ אַחֲרָי גַּעֲטָאָן צַוְּדָה אַיְ פָּעָרָד אֵין זַיְיָ גַּעֲרָאָט שְׁוָן דַּי

שְׁוָן דַּי פָּאָרְדוּס פָּרְלִינְן.

דָּאָס פָּרְיִילְעָכָע קְלָאָפְּעָרָט הָאָט זַיְיָ דָעַרְגָּעָנְטָעָרָט.

— הָיָיָ הָיָי — הָאָט זַיְיָ גַּעֲטָרָאָבָן פָּהָן קָאָטִיעָר אַגְּשָׁרִי.

— סְרִיד...
— יָאָ, עָר...
— צְוָשְׁלָעָפָן גַּעֲנָמָעָר דַּי מַשְׁיְנָעָסָן — שְׁרִיטָ רִיוּקִין, אֵין עָר נִישְׁתְּגָעָן זַיְיָ

שְׁוָהָן אֵין אַשְׁנְדָרְמָאָשָׁן אֵין שְׁלָעָפָט זַיְיָ צִים בְּרָעָן.

זַיְיָ הָאָבָּן גַּעֲלָלָעָפָט דַּי מַשְׁיְנָעָס אֵין דַּי אוּגְּנָן אַגְּגָהָאָגְּבָעָן אוּפְּנָן קָאָטִיעָר, חַזְמָ
חַזְמָט גַּעֲפָלָט צַוְּזָוָי.

— קְיָיָן שְׁוָם מַפְּשִׁינְעָסָן — שְׁרִיטָ פָּהָן קָאָטִיעָר דַּעַר אַלְטָעָר חַבָּר אַגְּרָעְבִּיצָקִי —

שְׁוָם לְעַבְּדִיקָן אַגְּוּנְטָאָר בְּלִיזָן, אוֹז בְּאַשְׁטִימָנוֹגָן פָּאָרָאָן פָּהָן דַּעַר רַעֲסָגָס — קָאָטִיעָר

בְּפָס אַיְסְטִירְקָאָסָן

בְּגַזְוּת פָּעָן פָּעָט אֵין שְׁסָאָרָק דַּי מַאְשִׁינָעָס זַיְמָ סְטוּיָגָן צַוְּזָוָי, כַּפְּ אַרְקָרְעָמְעָהָעָט זַיְיָ

מייט קייפן און מייט שטריק און, צ'רל'יספֿירָאַיךְ די פָּערֶד אויפֿן בָּארְקָאַסְטַּס, לאַזִּיט פָּעַן זַיְךְ
שְׁגַדְּדָן דַּעַם אַמְּרוֹ אַדְּקָאָפְּ-חַאַסְעָרָן.
וּפַעַן מַעַן אֵיזְ שְׁוִין אוֹיפֿן חַאַסְעָרָן, דַּעֲרַמְּגָנָט זַיְךְ פָּלוֹצְלָוָן רִיוּקָן, נִיט זַיְךְ אַתְּ
הַיְבָן אַנְטָקָעָן פָּאנְגְּרָעְבִּיצְקָן, נִיט אַזְּזָגְמִיטָן טָאַן פָּונְ אַרְאָפְּאָרָטָן:
—חַבְּרָ פָּאנְגְּרָעְבִּיצְקָי, דַּעַר פָּלָאן אֵיזְ אַיסְגָּעְפִּילְטָן... אֹוֹיפֿן פָּאַרְעָבָאַרְעָוָעָר אַינְדוֹלָן
לִיגָּט פָּאַרְגְּרִיתָן זִיבְּעָזִיךְ טְוִיזְגָּט פָּוֹד...
—נוֹטָן, גּוֹט... — רִישְׁטָס אִים אַיְבָּעָר דַּעַר אַלְטָעָר. — וּוּעָסָט רַאְפְּאָרְטִירָן שְׁפַטְעָר...
אין קָאַמִּיטָּעָס...
דַּעַר עַיְקָר — מִיט גַּעֲפִיטָעָר אֵיזְ דַּעַר קָאַלְעָקְסִטוֹו פָּאַרְזָאַרְגָּט, הא? — שְׁרִידָס אֹוִס פְּזָוּקָעָן.
— אַ פָּאָקָט — עַנְטָפָעָרָם פְּרִילְעָן רִיוּקָן, אָונְ אַ נִּיעָזְהָוָן-פְּמִיעָרָל שְׁבִינָט אֹוֹיפֿ אַיְגָן
זְכוּעָ אֹוְיגָן.

„גריבינקע בײַמעלעָר“!

אַבָּאַנִירֶט אַלְעָ אֹן פֿאַרְשְׁפֿרֵיט

* דעם אַילּוּסְטְּרִירֶט *

צווּי - וועַנְטְּלָעָכְנָ

קִינְדָּעָר - זְשֻׁוְרְנָאָל

„גריבינקע

בְּיַיְמָעַלְעָר“!

דערשְׁבִּינְט אַין ווַיְלַנְּגַע
אוֹנְטָעָר דָּעָר רַעֲדָקְצִיעַ
פּוֹן ש. באַסְטָאָמְסִיק.

אַדְרוּסְס

Wilno, Stefańska 24, m. 2

ש. יָאָר (20 גּוֹמְפּרָן) 4 גִּילְדוֹן (1 לְדָלָג.)

אַפְּאַכְּעַמְּעַנְּטָס-פְּרִיּוֹן:	ש. 1/2	(10)	-	2	-	(60 סְעַנְטָה)
	1/4	(5)	-	(30)	-	()

אַבָּאַנִירֶט אַלְעָ דעם אַילּוּסְטְּרִירֶט חַוְדֶש-זְשֻׁוְרְנָאָל

„דָּעָר חַבְּרָה“

דערשְׁבִּינְט אַין ווַיְלַנְּגַע אוֹנְטָעָר דָּעָר רַעֲדָקְצִיעַ פּוֹן ש. באַסְטָאָמְסִיק

אַבָּאַג.-פְּרִיּוֹן: ש. יָאָר - 2 גִּילְדוֹן (60 סְעַנְטָה) ש. 1/2 יָאָר - 2 גִּילְדוֹן

אַדְרוּסְס: Wilno, Stefańska 24 m. 28.

P. K. O. 81.899

רַעֲנָבִיבֵּר אֹוֵיפֿ לִידִיש

פֿון ש. באַסְטָאַמְסְקִי אָוּן מ. חַיִים סָאוּן

1. "לַעֲבָדִיקָעַ קְלָאנְגָעַן"—אַילּוּסְטְּרִירְטָעַר אַ'ב.
2. "לַעֲבָדִיקָעַ קְלָאנְגָעַן"—כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ 1-טָעַר טִיְּל
3. "לַעֲבָדִיקָעַ קְלָאנְגָעַן"—כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ 2-טָעַר טִיְּל
4. "לַעֲבָדִיקָעַ קְלָאנְגָעַן"—כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ 3-טָעַר טִיְּל
5. "לַעֲבָדִיקָעַ קְלָאנְגָעַן"—כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ 4-טָעַר טִיְּל
6. "לַעֲבָדִיקָעַ קְלָאנְגָעַן"—כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ 5-טָעַר טִיְּל
7. דָּאָס לַעֲבָדִיקָעַ וּוֹאָרט (ש. באַסְטָאַמְסְקִי אַין ז. רִיזּוּן) כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ פֿאָרֶן 7 אָוּן 7 לְעַרְנִיאָר
8. דָּאָס "נִיְּיעַ וּוֹאָרט"—כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ פֿאָר עַלְטָשְׁרָעַ קְלָאָסְן. אַין 3 בְּעַנְדָּעָר: עַפְאָס, לִירִיךְ אָוּן דְּרָאָמָע.
9. באַוּעָגָלָעָכָע כְּרֻעָסְטָאַמְאַטִּיעַ פֿון ש. באַסְטָאַמְסְקִי.
(40 בָּאוֹנוֹדָעָר הַעֲפָטוֹן)

די "לַעֲבָדִיקָעַ קְלָאנְגָעַן", "דָּאָס לַעֲבָדִיקָעַ וּוֹאָרט" אָוּן
דָּאָס נִיְּיעַ וּוֹאָרט" זַיְנָעַן רַזְקָאַמְעַנְדִּירָט פֿון דָעַר
צָעַנְטְּרָאַלְעָר יִדְּיָשְׁעָר שָׂוֹלְאָסְטָאַמְסְקִי אָוּן זַיְנָעַן
אַנְגָּעָנוּמָעַן אַין די יִיְּדִישָׁעַ שָׂוֹלְאָן אַין דָעַר גַּאֲרָעָר וּוּלְתָאָט.

נִילָע רַעֲנָבִיבֵּר!

שְׁוִין דָעַרְשִׁינְגָעַן

צָוְויִי נִיְּיעַ רַעֲנָבִיבֵּר פֿון ש. באַסְטָאַמְסְקִי

1. אַרְיטְּמַעְטִישָׁר רַעֲנָבִוקְרָפְאָרְן צָוְויִיטָן לְעַרְנִיאָר —
צָלְאָן פֿון ערְשָׁטָן הַוְנְדָעָרָט. עַרְשָׁטָס יִדְּיוֹתָן פֿון גַּעַםְעַטְרִיף.
2. אַרְיטְּמַעְטִישָׁר רַעֲנָבִוקְרָפְאָרְן — בְּרוֹכְצָאָלָן.
מִס באַסְטָאַמְסְקִי יַן אַעְנָהָן:

S. Bastomski Wilno, Stefańska 24.
Konto P. K. O. 81.899.

- ס' פדר זונדר גוטשטיינבוֹג: הדרין
- ס' פָּרְקָעָר, גִּיסְטָעָר פֶּשְׁגַּן,
- זַיְגְּבָּרָם לִינְגְּלָלָן, זַקְעָד חַזְּ-
- איְנְגַּסְּגָן א. ג. (אלְלוֹסְפְּרִידִיט)
- ס' פָּרְכִּי גַּנְטְּסָקְלָטְסִיךְ — צַיְּגַּן
- גְּרָאָפְּעָן פָּן דֵּעַם גְּרָאָפְּעָן וַיְהִי
- סְקוֹלְבָּסְטָר. דִּירָךְ אַלְפְּסָדְרִיט
- בַּיִּסְמִיךְ וְצִיכְסִיקְסִיךְ בְּלִידְרָר
- פָּוּן וַיְהִי חָרֵךְ. . . .
- ס' פָּסְסָס אַמְּגָל אַנְן הַיְמָן.
- זַיְגְּרָאָשְׁעָפִין סְרָעְנְגָלִין . . .
- ס' קְוִילְגְּרָאָבְּגָעָר
חוֹן שְׂמָולָן אַמְּלָאָן

**מַעֲטָרִיאָן צוֹם
יִדְיָחָנִי פָּא**

- ג. זונעטעלעס. און זעקלעריט
פונ ש. באסטאטמסקי.
- ה. זוישע פאלקערערטענישן —
- ז. מס פערגרווערטער איזיפלעגע
טיט א גיליגען פון ש. אונס-קיט
יעצעניזיע.
- ט. זומלונג פון זוישע אפרוייכ
חוישטער אדר של און פומיליע
בזים קחפל וויסטר גאנד —
- ו. זוישע פעריכוחערטער, שערט
לעך רעדנסטרן, פאנ-ניליכע
ニシן, חיננסטענישן, ברכות,
שבעותן, קלחות, הרמות, סימנים,
סגולות און זאכטבונען .
- ז. גיטס קתול א-סער גאנד —
ו. זוישע פאלקערערטער.

5. 169 יידישע פולקסטען
אוֹן לעונגעראָע חען בעל
שֵׁם טוּב.
6. פּוֹרִים־שְׁפִילָן . . .
7. מעשה דיליה רישגה . . .

אַיִלָּן לְאַנְגָּר

- ג. נַעֲפִינָעַן וֵיד:
- ד. פ. יְהִגְדּוֹחָסְקִי (יְהִישָׁ)
- כ. חַיְמֶסְקָן) זָמְפּוּרִיךְ אַרְזִי
- בְּעֵנֶן אַיִלְעָן גַּמְפּוּרִיךְ אַרְזִי
- צָפְלָגְנִיעַן אַוְן בַּמְשָׁרִיךְ.
- דָס לְעַבְדּוּרִיךְ וּוְאַרְט —
- כְּרַעַצְתָּמְאַטְיָע מָנוֹן ש. בְּעָמָן
- סָפְמָקִין אַוְן ז. רַיְזָעָן.
- 25 הַעֲכָטָן מָנוֹן דָעַר יוֹנָגָטָן
- בִּיבְלָטָעָק "חַכְרָה" . . .
- לְעַזְקִיְשָׁפְלִיל רַעֲטָנִישָׁ.

17. יונתן פון גוגו ז עזב.
18. *
19. *
20. *
21. ר' דער פָּרֶשְׁלַעֲגָסְנֶר קָדְסָנוּן —
22. (מייזיש סולקםמעשא)
23. אַחִי יְהוּדִים — (אַלְקָמָעַשָּׂא)
24. לא פָּרֶר קָלְעַדְעָר קִינּוּדָרִי
25. לעגנודרעס פון אַמְפָל —
26. (אַלְקָמָעַנְדָּר מָקוֹדְוָן אָן ד'
27. פְּרִיעֵין), דער מאַפְּטָה, דעה
28. נְרִיכְיָשָׁר חַכְםָ סָפְלָעָן).
29. דָּבָר וּדְרוּעָס אַהֲרֹן (מַעֲשָׂהָלָעַ)
30. דָּבָר חַיְנְטָלָע — (מַעֲשָׂהָלָעַ)
31. דער קִיסְעָר אָן דער אַדְיקָה —
- (מייזיש אַלְקָמָעַשָּׂא)

ביבליאטעך פאו.

על טערע קינדער:

הדרי ית' נגנסען .
דיחwid ליחיננסען .
הענרי טטנלי .
אי' אווי קלטנטזום חוץ
דאלץ .
הווארט גוטאנדרערט .
דוועטס אויגט .
יעברט פולטצען .
וועזרטס טפאנגעטן .
ל. פרץ — זטמליך
געיל און פארדרש .
פדרילינג קויטס — פאנטַ
קינדרערט-עיסען אין ז אָך
די גאנדרויגן פון די שואו
קונעכט — זאָם לעבען סון
הווארטצע נונגערט און אָ
יעיגנערטס פון די קעטַ

- ל עַרְנְבִּיבָּר.
- רַעֲנֶבֶןְכָּעֵר סָוִן ש. גַּזְגַּזְעַמְקָסָה.
- אַיְלָוְסְטְּרִירְטְּרָר פְּרָרְן וְשָׁן לְעַרְנְבִּיבָּר.
- רַעֲנֶבֶןְכָּעֵר פְּרָרְן וְשָׁן לְעַרְנְבִּיבָּר.
- זְדִימָמְעַטְּשְׁפָעָר דְּעַנְגְּבָן (עַרְנְבִּיבָּר הַנוּגְרָבָט).
- בְּרִיטָמְעַטְּשְׁפָעָר דְּעַנְגְּבָן (עַרְנְבִּיבָּר מִרְזָבָת).
- בְּרִיטָמְעַטְּשְׁפָעָר דְּעַנְגְּבָן (לְעַרְנְבִּיבָּר אַלְלוֹן).
- בְּרִיטָמְעַטְּשְׁפָעָר דְּעַנְגְּבָן (בְּרוּכְצָלְלוֹן).

לעrgbיביכער אוינט זידיע

4. לעבדעריקען קלאנגען א. ג
5. לעבדעריקען קלאנגען — פרעס'
6. פַּמְּפָטִיכָּע אַפְּרִין זֶסְן לְעֲבָנִיר.
7. לעבדעריקען קלאנגען — פרעס'
8. פַּמְּפָטִיכָּע אַפְּרִין זֶסְן לְעֲבָנִיר.
9. לעבדעריקען קלאנגען — כראעס'
10. פַּמְּפָטִיכָּע אַפְּרִין זֶסְן לְעֲבָנִיר.
11. זֶסְן זֵיַע חָרְסִים — כראעס'
12. מְפָאִיךְ אַפְּרִין עַלְמָעִיר קָלְפָּן.
13. גַּעֲנוֹן עַפְּגָן, לִירִיךְ אָן
בראפען.

בִּפְלִיאָטָעַס פָּאָר

יַגְעֵרָה קִינְדָּעָה:

1. יעקילע נאר.
2. יודע דער וטאכטראונער און זונגע מאשיות.
3. מל.
4. חייא פאנגוות.
5. א) דער נס, ג) דער צויק.
6. דער בויים און דער מיטס.
7. יונגל צינגלן — לוייט גרוּ גרים.
8. די אומחן צלה — - -
9. דר"י מענטשלעפֿן אין חאלד.
10. שטוטמאכער און זוּ. גראבר.
11. רעד' העליזאָר שנימערל —
12. קאַרְ�וֹזֶק — סָן דעם לעבן פון די איטאָלענִישׁ קִינְדֶּר, מוס דרבעטען אין די שביבטעם.
13. בייגער האָפָּען — (פָּן דעם לעבן מון די קָרְלוֹגְנָרְבָּעֵדער) דער לְגָנְגָר — (גּ מְשַׁחְלָעָה).
14. די גָּשְׁעָרָק —
15. מאָשָׁאָלָעָךְ פָּן עֲזָבָה 1 האָס.

